

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊԻ խորհրդի
2010 թ. սեպտեմբերի 15 -ի թիվ 24/1 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՄԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ Վալոց ձորի մարզպետարանին պետական բյուջեից հատկացված միջոցների
օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև պետական
սեփականության կառավարման և օգտագործման նկատմամբ իրականացված
վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը` ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2010թ. գործունեության տարեկան
ծրագրի 4.13 կետը և Վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2010թ. հունվարի 29-ի թիվ 2/7 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը. ՀՀ Վալոց ձորի մարզպետարանին պետական բյուջեից
հատկացված միջոցների օգտագործման և բյուջետային մուտքերի ապահովման, ինչպես նաև
պետական սեփականության կառավարման և օգտագործման ուսումնասիրությունն է:

Վերահսկողության առարկան. ՀՀ Վալոց ձորի մարզպետարանին պետական բյուջեից
հատկացված միջոցները, բյուջետային մուտքերը, մարզպետարանի կողմից կառավարվող
պետական սեփականությունը, այդ թվում` հողեր, գույքային միավորներ և պետական
բաժնեմասեր, ինչպես նաև մարզպետարանի կողմից իր իսկ իրավասությունների
շրջանակներում կատարված գործողություններ և գործարքներ:

**Վերահսկողության օբյեկտները`** ՀՀ Վալոց ձորի մարզպետարան, ներառյալ` 13
կառուցվածքային և 2 առանձնացված ստորաբաժանումներ, պետական ոչ առևտրային
կազմակերպություններ, 9 բաժնետիրական ընկերություններ (հիմնադիր` ՀՀ Վալոց ձորի
մարզպետարան):

Վերահսկողության կատարման ժամկետը` 29.01.2010-01.09.2010թ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը՝ 2008-2009թթ. և 2010թ. 3 ամիս, իսկ շինարարության մասով, անհրաժեշտությունից ելնելով, ընդգրկվել է նաև 2007 թվականը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևով, ինչպես նաև կիրառվել են ֆինանսական, արդյունավետության (կատարողական) և համապատասխանության տեսակները: Կիրառվել է ընտրանքային մեթոդի ոչ վիճակագրական եղանակ, օրինակ՝ քաղաքաշինական ծրագրերում, որոնք, ըստ դիտարկման, համարվել են առավել ռիսկային:

Դիտարկման արդյունքում կրթական ենթածրագրերը մեծածավալ լինելու կապակցությամբ «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն կիրառվել է ընտրանքային ստուգման եղանակը:

Վերլուծության փուլում ամփոփվել և վերլուծվել են դիտարկման և ստուգման արդյունքում ստացված տվյալները:

Վերահսկողության արդյունքները՝

1. Քաղաքաշինության բնագավառ

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանում իրականացվել են 35 օբյեկտների շինարարական աշխատանքներ, որոնց պայմանագրերի գումարը կազմել է՝ 1,983,545.9 հազ. դրամ: Ստուգմամբ ընդգրկվել են 17 օբյեկտներ՝ 1,411,854.1 հազ. դրամ պայմանագրային գումարով: Հսկիչ չափագրումներով ընդգրկված աշխատանքների գումարը կազմել է՝

641,798.8 հազ. դրամ: Ձյան հաստ շերտի պատճառով գյուղական համայնքների ջրագծերի նորոգման աշխատանքները չի չափագրվել և կատարվել է փաստաթղթային ստուգում:

Վերահսկողության ընթացքում արձանագրվել է.

1. Հսկիչ չափագրումների արդյունքում կատարողականներով ցույց տրված, հաստատված և վճարված, սակայն փաստացի չկատարված շինարարական աշխատանքների ծավալային հավելագրումների գումար՝ 38,023.3 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:

2. Պայմանագրերով նախատեսված շինարարական աշխատանքների և փաստացի կատարված աշխատանքների չհաշվարկված, սակայն վճարված գնային տարբերության գումար՝ 23,074.5 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:

3. Պայմանագրային գումարի գերազանցում նախահաշվային գնից 2,010.8 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետքույն:

4. Անորակ կատարված աշխատանքների գումար՝ 6,409.6 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետքույն:

5. Չհաշվարկված տույժեր՝ 6,507.6 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետքույն:

Արձանագրված խախտումների ամփոփ տեղեկատվությունը՝ ըստ օբյեկտների և կապալառուների բերված է հավելված 1-ում:

Բացակայում են շահագործման ակտերի ձևակերպման դիմումները և «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով մուծումները (անդորրագրերը) և շինարարության կազմակերպման նախագծերը: Ծածկված աշխատանքների ակտերը կազմվել են ջնջումներով:

Հայտնաբերված ծավալային հավելագրումները և բազմաթիվ խախտումները արդյունք են նաև տեխնիկական և հեղինակային անբավարար և անարդյունավետ հսկողության, որի համար **տրամադրված 10,500.0 հազ. դրամը անարդյունավետ ծախս է:** Իր հերթին մարզպետարանի քաղաքաշինության վարչությունը անհրաժեշտ վերահսկողություն և հետևողականություն չի ցուցաբերել թերությունները և խախտումները կանխելու ուղղությամբ:

2. 50 և ավելի տոկոս պետական մասնակցությամբ ընկերություններում պետական բաժնեմասի կառավարման մասին

Վայոց ձորի մարզպետարանի համակարգի 50 և ավելի տոկոս պետական բաժնեմաս ունեցող առողջապահական ընկերությունները թվով 9 են :

2008-2009 թվականներին ոչ մի ընկերություն 3.0 մլն դրամից ավելի գուտ շահույթ չի ստացել և պետական բյուջե շահութաբաժին չի վճարել: Ընդ որում, «Եղեգնաձորի ԲԿ» ՓԲԸ-ն և «Մալիշկայի ԱԱՊԿ» ՓԲԸ-ն աշխատել են վնասով, վնասի չափը կազմել է համապատասխանաբար՝ 2008 թվականին՝ 3,487.0 և 300.0 հազ. դրամ, իսկ 2009 թվականին՝ 4,037.0 և 55.0 հազ. դրամ:

2008-2009 թվականներին պետքույնից պետպատվերի գծով Վայոց ձորի մարզի առողջապահական ընկերությունների մուտքերը կազմել է 816,643.0 հազ. դրամ, վճարովի ծառայություններից մուտքերը՝ 71,979.0 հազ. դրամ, այլ եկամուտները՝ 8,709.0 հազ. դրամ:

Մարզպետարանի համակարգի առողջապահական ընկերություններից ընտրանքային կարգով ուսումնասիրվել են 4-ը, որի արդյունքում պարզվել է.

- 2008 և 2009 թվականների ընթացքում 10374 շտապ օգնության կանչերից 1133 կանչ չի կատարվել /«Եղեգնաձորի ԲԿ» ՓԲԸ՝ 490 կանչ, «Վայքի ԲՄ» ՓԲԸ՝ 520 կանչ, «Ջերմուկի ԱԿ» ՓԲԸ՝ 123 կանչ/, սակայն ձևակերպվել է և **պետրյուջեից 4,698.0 հազ. դրամ ավելի գումար է ստացվել, որը ենթակա է վերականգնման պետրյուջե:**
- 2008 և 2009 թվականների ընթացքում պետպատվերի շրջանակներում 1,572.1 հազ. դրամի չափով /«Եղեգնաձորի ԲԿ» ՓԲԸ՝ 10 հիվանդ՝ 880.0 հազ. դրամ, «Վայքի ԲՄ» ՓԲԸ՝ 4 հիվանդ՝ 359.9 հազ. դրամ, «Ջերմուկի ԱԿ» ՓԲԸ՝ 8 հիվանդ՝ 332.0 հազ. դրամ/ բուժօգնություն է ցուցաբերվել թվով 22 հիվանդների, սակայն տվյալ հիվանդներին բուժօգնությունը չպետք է տրամադրվեր պետպատվերի շրջանակներում՝ համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարի 2007թ.-ի դեկտեմբերի 25-ի թիվ 1930-Ա և 2008թ.-ի դեկտեմբերի 10-ի թիվ 1807-Ա հրամաններով հաստատված չափորոշիչների: **Արդյունքում՝ նշված 1,572.1 հազ. դրամը ենթակա է վերականգնման պետրյուջե:**
- 2008 և 2009 թվականներին Պետական առողջապահական գործակալության մարզային կենտրոնի կողմից չեն ընդունվել և ֆինանսավորվել թվով 175 հիվանդների պատմագրեր /«Եղեգնաձորի ԲԿ» ՓԲԸ՝ 59, «Վայքի ԲՄ» ՓԲԸ՝ 104, «Ջերմուկի ԱԿ» ՓԲԸ՝ 12/, որոշ հիվանդների բուժումը թերի իրականացվելու, պատմագրերի մեջ գրված հիվանդության ախտորոշումները, ինչպես նաև հոսպիտալացման օրերի քանակը ՀՀ առողջապահության նախարարի հրամաններով սահմանված 2008 և 2009 թվականների չափորոշիչներին չհամապատասխանելու պատճառով: Հետևաբար, տվյալ դեպքերում բուժապասարկումը չպետք է իրականացվեր պետպատվերի շրջանակներում, այլ պետք է կատարվեր վճարովի հիմունքներով, որը մարզպետի կողմից հաստատված վճարովի ծառայությունների մատուցման գնացուցակի համաձայն կազմում է 3,754.0 հազ. դրամ /«Եղեգնաձորի ԲԿ» ՓԲԸ՝ 1,135.0 հազ. դրամ, «Վայքի ԲՄ» ՓԲԸ՝ 2,445.0 հազ. դրամ, «Ջերմուկի ԱԿ» ՓԲԸ՝ 174.0 հազ. դրամ/: **Հիվանդանոցի պատասխանատու անձանց կողմից կատարվել է սահմանված չափորոշիչների պահանջների խախտում, որի հետևանքով նշված ընկերությունները կրել են 3,754.0 հազ. դրամի վնաս, որից 1,439.0 հազ. դրամի բուժօգնություն է ցուցաբերվել Վայքի**

գործառնախի ժամկետային զինծառայողներին՝ գործառնառում տարածված ջրծաղիկի բուժման նպատակով, իսկ 2,325.0 հազ. դրամը ենթակա է վերականգնման նշված ընկերություններին:

- Դեղորայքի ձեռք բերման համար մրցութային կարգով 2009 թվականի ապրիլի 1-ին պայմանագիր է կնքվել «Վահագն ֆարմ» ՍՊԸ-ի հետ՝ «Վայքի բուժական միավորում» ՓԲԸ-ին դեղորայք մատակարարելու նպատակով: Մրցութին մասնակցել է նաև «Նատալի ֆարմ» ՍՊԸ-ն, հաղթել է «Վահագն ֆարմ» ՍՊԸ-ն, սակայն վերջինս դեղորայքը հիմնականում ձեռք է բերել «Նատալի ֆարմ» ՍՊԸ-ից և վերավաճառել է հիվանդանոցին, այն էլ հիմնականում պայմանագրայինից բարձր գներով: 2009 թվականին հիվանդանոցը «Վահագն ֆարմ» ՍՊԸ-ից գնել է 3,901.0 հազ. դրամի դեղորայք, որից 891.5 հազ. դրամի /22.8%/ չափով պայմանագրային գներից ավելի է վճարել «Վահագն ֆարմ» ՍՊԸ-ին:

Արդյունքում՝ 891.5 հազ. դրամը ենթակա է վերականգնման ընկերությանը:

- ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության Վայքի հաշվառման քննական խմբի կողմից տրված տեղեկությունների համադրման արդյունքում պարզվել է, որ «Վայքի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ի կողմից 2008 և 2009 թվականներին տրված բժշկական հավատարմագրման տեղեկանքների /փսիխ/ հիման վրա ՀՀ ճանապարհային ոստիկանության Վայքի հաշվառման քննական խմբի կողմից տրվել է համապատասխանաբար՝ 110 և 182 վարորդական վկայականներ, սակայն «Վայքի բուժական միավորում» ՓԲԸ-ում վճարվել և հաշվառվել է 2008թ.-ին՝ 90 և 2009թ.-ին՝ 149 բժշկական հավատարմագրեր, այսինքն՝ ընկերությունում չի հաշվառվել և վճարվել 53 հավատարմագրման տեղեկանքների /փսիխ/ վճարներ, որը կազմում է 518.5 հազ. դրամ: Ընկերությունը կրել է վնաս՝ 2008 թվականին 130.0 հազ. դրամի և 2009թ.-ին՝ 388.5 հազ. դրամի չափով: **Արդյունքում՝ 518.5 հազ. դրամը ենթակա է վերականգնման ընկերությանը:**

- 2008 և 2009 թվականներին հայտնաբերված խախտումների հետևանքով «Վայքի բուժական միավորում» ՓԲԸ-ն կրել է ընդհանուր առմամբ 4,214.9 հազ. դրամ վնաս, որի հետևանքով **պետություն չի վճարվել 254.6 հազ. դրամ շահաբաժին:**
- 2008 և 2009 թվականներին «Մալիշկայի ԱԱՊԿ» ՓԲԸ-ն ներկայացրել է համապատասխանաբար՝ 103 և 80 արյան ընդհանուր քննություն՝ լեյկոֆորմուլայով, որի մեկ անալիզի պետպատվերի արժեքը կազմում է 710. դրամ, սակայն կատարվել է

արյան ընդհանուր անալիզ՝ առանց լեյկոֆորմուլայի, որի պետականների արժեքը մեկ անալիզի համար կազմում է 330.0 դրամ:

Արդյունքում՝ «Մալիշկայի ԱԱՊԿ» ՓԲԸ – ն ավելի է ֆինանսավորվել 69.5 հազ. դրամով, որը ենթակա է վերականգնման պետքույն :

- 2008 և 2009 թվականներին կատարվել են թվով 60 ուղեգրումներ «Եղեգնաձորի ԲԿ» ՓԲԸ-ն նեղ մասնագիտական խորհրդատվությունների նպատակով, որոնց համար «Մալիշկայի ԱԱՊԿ» ՓԲԸ-ն ֆինանսավորվել է 57.0 հազ. դրամի չափով: Բացակայում են տվյալ ուղեգրերի հետադարձ կտրոնները, որոնք ֆինանսավորման համար հիմք են հանդիսանում: **Արդյունքում՝ 57.0 հազ. դրամը ենթակա է վերականգնման պետքույն :**
- Խախտվել է ՀՀ կառավարության 20.12.2007թ. «ՀՀ 2008թ. պետական բյուջեի կատարումն ապահովող միջոցառումների մասին» թ. 1540 որոշման 5-րդ կետի 3-րդ ենթակետի պահանջը, համաձայն որի ՀՀ պետական կառավարման հանրապետական և տարածքային կառավարման մարմինների ղեկավարները պետք է խիստ հսկողություն սահմանեն ենթակա հիմնարկների կողմից իրականացվող ծախսերի նկատմամբ, կանխեն և թույլ չտան հաստատված նախահաշիվների առանձին ծախսային հոդվածների նկատմամբ փաստացի ծախսերի գերազանցում:

Պետական լիազորված մարմնի՝ Վայոց ձորի մարզպետի կողմից հաստատված ծախսերի նախահաշիվների որոշ հոդվածների գծով, առանց հիմնադրի հետ համաձայնեցնելու և հիմնավորում ներկայացնելու «Վայքի բուժական միավորում» ՓԲԸ-ում 2008-2009թթ. ավելի է ծախսվել 3,540.6 հազ. դրամ:

- «Եղեգնաձորի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ 2008-2009թթ. ընթացքում ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից որպես օգնություն ստացել է սարքավորումներ: Վերահսկողությամբ պարզվել է, որ 16.04.2009թ. ստացած թվով 3 սարքավորում՝ 3,606.0 հազ. դրամ ընդհանուր արժողությամբ, մինչև ստուգման պահը չեն օգտագործվել: «Ախտահանման օգոնային սարքը», որի արժեքը 690.0 հազ. դրամ է, նախատեսված է վիրահատական գործիքների ախտահանման համար, սարքը օգտագործվում է որպես տնտեսական ապրանքների պահարան: «Միկրոհատիչ սառեցնող» սարքը, որի արժեքը 1,386.0 հազ. դրամ է, նախատեսվել է օգտագործել

ախտահյուսվածքաբանական լաբորատորիայում, սակայն չի օգտագործվում, քանի որ սարքի աշխատանքի համար անհրաժեշտ է ածխաթթու գազով բալոն, որը չի մտնում սարքի կոմպլեկտացիայի մեջ և ընկերության կողմից այն ձեռք չի բերվել: «Մանկական չափիչ, հսկիչ սարքը», որի արժեքն է 1,530.0 հազ. դրամ, նախատեսվել է օգտագործել վերակենդանացման բաժանմունքում, սակայն բաժանմունքը չի գործում և սարքը չի օգտագործվում: **ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից կատարված 3,606.0 հազ. դրամի ծախսը գնահատվում է անարդյունավետ:**

«Եղեգնաձորի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ պոլիկլինիկայի շենքի 6284 քմ-ից տրված է վարձակալության 456 քմ տարածք, որից՝ 216,1 քմ տարածքը տարեկան 258.8 հազ. դրամ ընդհանուր վարձավճարով վարձակալության է տրվել 3 պայմանագրով ֆիզիկական անձանց՝ 50 տարի ժամկետով, որոնք գործում են որպես հագուստի խանութ, դեղատուն, իսկ երրորդում կատարվում է վերանորոգում: Նշված դեպքերում որևէ ձևով չի հիմնավորվում 50 տարով վարձակալության տրամադրումը, առավել ևս այն դեպքում, երբ տարիների ընթացքում շուկայական իրավիճակի փոփոխությունների, դիվերսիֆիկացիայի հետևանքով անհրաժեշտություն կառաջանար վարձավճարների փոփոխության, իսկ դա պայմանագրով չի նախատեսվել: Ընդ որում, բոլոր վարձակալության պայմանագրերն էլ կնքվել են առանց մրցույթի, որով հնարավորություն կընձեռվեր տարածքները վարձակալության տրամադրել ավելի լավ պայմաններով:

3. ՀՀ Վայոց ձորի մարզի սոցիալական ծառայության տարածքային գործակալությունների /այսուհետ՝ ՄԾՏԳ/ կատարած աշխատանքների վերաբերյալ

Վայոց ձորի մարզում գործում են սոցիալական ծառայությունների երեք տարածքային գործակալություններ՝ Ջերմուկի (համայնքային ենթակայության), Եղեգնաձորի և Վայքի:

Մարզի Եղեգնաձորի և Վայքի գործակալությունները սպասարկում են 2 քաղաքային և 41 գյուղական համայնքներ: 2010 թվականի հունվար ամսվա դրությամբ գործակալություններում հաշվառված էին 1934 նպաստառու և 121 հրատապ օգնություն ստացող ընտանիքներ, որից համապատասխանաբար՝ Եղեգնաձորում՝ 1490 / 91, Վայքում՝ 444 / 30, :

Վերահսկողության ընթացքում ընտրանքային կարգով ստուգվել է մարզի նպաստառու ընտանիքների 774 գործերը կամ շուրջ 40 տոկոսը:

2008 թվականի ընթացքում մարզի երկու ՍԾՏԳ-ներում ընտանեկան նպաստի համակարգում ընդգրկված ընտանիքների միջին թիվը կազմել է 2293 ընտանիք, որոնք ստացել են 545,861.0 հազ. դրամ, իսկ հրատապ օգնություն ստացողների միջին թիվը կազմել է 153 ընտանիք, որոնք ստացել են 14,829.0 հազ. դրամ գումար, հետ է վերադարձվել /տնտեսվել է/ 33,480.0 հազ. դրամ: Այդ թվում՝ Եղեգնաձորում՝ 25,993.5 հազ. դրամ, Վայքում՝ 7,487.0 հազ. դրամ:

2009 թվականի ընթացքում մարզի երկու ՍԾՏԳ-ներում ընտանեկան նպաստի համակարգում ընդգրկված ընտանիքների միջին թիվը կազմել է 1905 ընտանիք, իսկ հրատապ օգնություն ստացողների միջին թիվը կազմել է 253 ընտանիք, որոնք ստացել են համապատասխանաբար՝ 500,319.5 հազ. դրամ և 30,556.0 հազ. դրամ գումար, հետ է վերադարձվել /տնտեսվել է/ 15,587.5 հազ. դրամ: Այդ թվում՝ Եղեգնաձորում՝ 13,099.0 հազ. դրամ, Վայքում՝ 2,488.5 հազ. դրամ:

Վերահսկողությամբ պարզվել է նպաստառու ընտանիքների կողմից ընտանի կենդանիների իրական թիվը թաքցնելու 8, հողերի իրական չափերը թաքցնելու 8, ընտանիքի կազմը սխալ ներկայացնելու 18 և ծածկագրերը ոչ ճիշտ կիրարկելու մեկ դեպք, որի պատճառով 25 ընտանիքներ կորցնում են նպաստի իրավունքը: Արդյունքում պետական բյուջեին պատճառված վնասի չափը կազմում է 4,749.0 հազ. դրամ, որից ենթակա է վերականգնման 2,911.5 հազ. դրամը, այդ թվում՝ Եղեգնաձորում՝ 2,551.5 / 1,859.5, Վայքում՝ 2,197.5 / 1,052.0 (հավելված 2), համաձայն 27.11.2008թ. «Պետական նպաստների մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, ավելի վճարված գումարներն ամբողջությամբ ենթակա են վերադարձման կամ դատական կարգով բռնագանձման, սակայն ավելի գումարների վճարման հանգամանքի հայտնաբերման ամսվան նախորդած մեկ տարվա ընթացքում ստացած ավելի գումարի չափից ոչ ավելի :

Այսպիսով, ընդամենը ՀՀ Վայոց ձորի մարզում հայտնաբերված խախտումների հետևանքով պետական բյուջեից ավելի վճարված նպաստի չափը կազմում է 4,749.0 հազ. դրամ, որից ենթակա է վերականգնման 2,911.5 հազ. դրամը:

4. ՀՀ Վայոց ձորի մարզի պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություններ

2008թ. և 2009թ. ՀՀ Վայոց ձորի մարզի կրթության բնագավառի /51 հանրակրթական և մեկ երաժշտական/ դպրոցների համար պետական բյուջեից հատկացվել է 3,211,792.5 հազ. դրամ ֆինանսական միջոցներ՝ համակարգի գործունեությունը կազմակերպելու համար: Վերահսկողությամբ ընդգրկվել է 14 հանրակրթական դպրոց-ՊՈԱԿ-ներ /ֆինանսավորումը կազմել է 1,261,361.0 հազ. դրամ կամ ընդհանուրի՝ 39 տոկոսը/:

Հայտնաբերվել են հետևյալ խախտումները՝

- Խախտվել է ՀՀ ԿԳ նախարարի 02.09.2008թ.-ի թիվ 691-Ա/Ք հրամանի պահանջները, մարզի բոլոր դպրոցներում գինղեկին տրված լրացուցիչ 0.5 դրույք քաղաքաշտպանության շտաբի պետի հաստիքը վճարվել է մանկավարժական դրույքաչափին հավասար, պետք է վճարվեր ուսումնաօժանդակ դրույքաչափով:
- Թվով 3 ՊՈԱԿ-ներում /«Աղավնաձորի մ/դ», «Գլաձորի մ/դ», «Վայքի թիվ 2 մ/դ»/ խախտվել է ՀՀ ԿԳՆ –ի 2003թ. օգոստոսի 25-ի թիվ 619-Ն հրամանով հաստատված ՀՀ պետական հանրակրթական և հատուկ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների սովորողների ընդունելության կարգի 7-րդ և 8-րդ կետերի պահանջները /Ծնողների դիմումների բացակայություն, դպրոցից-դպրոց աշակերտների փոխադրման թերթիկների բացակայություն, տարիքային ցենզի անհամապատասխանություն/:
- Թվով 7 ՊՈԱԿ-ներում /«Աղավնաձորի մ/դ», «Ազատեկի մ/դ», «Եղեգնաձորի թիվ 1 մ/դ», «Ջերմուկի թիվ 1 մ/դ», «Վայքի թիվ 2 մ/դ», «Վայքի թիվ 1 մ/դ», «Արտավանի մ/դ»/ խախտվել են «Դրամարկղային գործառնությունների մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջները /գանձապահի պարտականությունները չեն կարող դրվել կազմակերպության այն աշխատակիցների վրա, որոնք իրավունք ունեն ստորագրել դրամարկղային փաստաթղթերը/:
- Ուսումնասիրված բոլոր ՊՈԱԿ-ներում, բացի Ջերմուկի թիվ 2 ՊՈԱԿ-ից վարչական աշխատողները պարապել են ութ դասաժամից ավելի մինչև 2008-2009թթ ուստարվա 2-րդ կիսամյակը: Խախտվել է ՀՀ կառավարության 2007թ.-ի փետրվարի 1-ի թիվ 201-Ն որոշման 13-րդ կետի պահանջները /ուսումնական հաստատությունների վարչական աշխատողները՝ տնօրեն, փոխտնօրեն կարող են դասավանդել շաբաթական մինչև 8 դասաժամ ներառյալ/:
- Թվով 3 ՊՈԱԿ-ներում՝ «Եղեգնաձորի թիվ 1 մ/դ», «Եղեգնաձորի թիվ 2 մ/դ» և «Վայքի թիվ 2 մ/դ» խախտվել է ՀՀ կառավարության 25.07.2002թ. N1392-Ն որոշմամբ

հաստատված՝ ՊՈԱԿ-ների օրինակելի կանոնադրության 64-րդ կետը: Դպրոցներում տարածքներ են տրամադրվել առանց համապատասխան պայմանագրերի:

- Ուսումնասիրված 7 ՊՈԱԿ-ում /«Աղավաճողի մ/դ», «Վայքի քաղ. վարժարան », «Մալիշկայի թիվ 1 մ/դ», «Եղեգնաձորի թիվ 2 մ/դ», «Եղեգնաձորի թիվ 1 մ/դ», «Գլաձորի մ/դ», «Արենիի մ/դ»/ հայտնաբերվել է սովորողների՝ տվյալ ուսումնական հաստատություն ընդունելության և ուսումնական հաստատություններ փոխադրման ժամկետների անհամապատասխանություն՝ կատարվել է 13 աշակերտների կրկնակի ֆինանսավորում՝ 377.7 հազ. դրամի չափով: Ուսումնասիրված 5 ՊՈԱԿ-ում /«Ջերմուկի թիվ 1 մ/դ», «Վայքի թիվ 1 մ/դ», «Ջերմուկի թիվ 2 մ/դ», «Վայքի թիվ 2 մ/դ», «Գլաձորի մ/դ»/ կոմպլեկտավորվել են փաստացի աշակերտների թվից ավելի թվով աշակերտներ՝ 17 աշակերտ, որի համար ֆինանսավորվել է 1,395.0 հազ. դրամ: **Արդյունքում՝ 1,772.7 հազ. դրամը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետություն:**

Ուսումնասիրվել է նաև մարզի միջնակարգ հանրակրթական դպրոցներում 1-4 դասարանների և 10-րդ դասարանի սովորող աշակերտների դասագրքերով ապահովվածությունը :

Արդյունքում արձանագրվել է՝

Դասագրքերի նախնական հայտի ձևավորման ժամանակ մարզպետարանը մարզի դպրոցներից չի պահանջել հայտ-պահանջագիր, ինչպես հոսքային դասարաններում սովորող աշակերտների թվի, դասագրքերի անհրաժեշտ թվաքանակի, այնպես էլ՝ տարրական դասարաններում ուսուցանվող նախընտրած հեղինակների (այլընտրանքային դասագրքերի) վերաբերյալ, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունն էլ, իր հերթին մարզպետարանից չի պահանջել դասագրքերի նախնական հայտ-պահանջագիր: Փաստորեն, 10-րդ դասարանների ընդհանուր և հումանիտար հոսքերի դասագրքերի, ինչպես նաև տարրական դասարանների այլընտրանքային դասագրքերի համամասնությունը որոշվել է կամայականորեն, իսկ դասագրքերի թվաքանակը նախատեսվել է մարզպետարանի կողմից նախարարություն ներկայացված նախնական կոմպլեկտավորման համաձայն, որի հետևանքով 2006-2009 թվականներին 1-ին, 2-րդ և 4-րդ դասարաններում սովորողների թվից (բոլոր առարկաների գծով) ավելի է նախատեսվել և հատկացվել 1598 դասագիրք, իսկ 3-րդ դասարանում (բոլոր առարկաների գծով) պակաս է նախատեսվել 86 դասագիրք: Խախտվել է ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2009 թվականի մայիսի 27-ի «Հանրակրթական

ուսումնական հաստատությունների 10-րդ դասարանների սովորողներին դասագրքերով ապահովելու ընթացակարգի մասին» թիվ 493 հրամանի 2-րդ կետի պահանջը, համաձայն որի ուսումնական հաստատությունները 10-րդ դասարանի դասագրքերը ստանում են նախապես ներկայացված հայտերին համապատասխան:

- 2007-2009 թվականներին մարզի 48 հանրակրթական դպրոցների առաջին դասարանի 1940 աշակերտներից 1137 աշակերտ ուսուցանվել են Վ.Հովհաննիսյանի, իսկ 854-ը՝ Ս.Սկրտչյանի հեղինակած Մաթեմատիկա 1 առաջին մաս դասագրքով: Վերոնշյալ ժամանակաշրջանի համար մարզը ստացել է 2062 դասագիրք, որից 1324-ը՝ Վ.Հովհաննիսյանի, իսկ 674-ը՝ Ս.Սկրտչյանի հեղինակած դասագրքերից: Արդյունքում՝ Ս.Սկրտչյանի հեղինակած 180 դասագրքեր մարզի տարրական դասարանները պակաս են ստացել:
- ՀՀ Վայոց ձորի մարզի ենթակայությամբ գործող դպրոցների 10-րդ դասարանում 2009-2010 ուստարում 57 դասարաններում սովորում են 1019 աշակերտ, որից ընդհանուր հոսքով 55 դասարաններում՝ 959 աշակերտ, իսկ հումանիտար հոսքով 2 դասարաններում՝ 60 աշակերտ: Մարզի 2 դպրոցներ ունեն հումանիտար հոսքով 2 դասարան՝ 60 աշակերտով: Նախարարության կողմից մարզին ավելի է նախատեսվել և հատկացվել՝

Հումանիտար հոսքով դասարանների համար նախատեսված «Հայոց լեզու», «Հայ գրականություն» առարկաների դասագրքերից 201-ական դասագիրք, իսկ «Հայոց պատմություն» առարկայից՝ 209 դասագիրք: Մարզպետարանի կրթության, մշակույթի և սպորտի վարչության կողմից հումանիտար հոսքի դասարանների համար ստացված դասագրքերը բաշխվել է մարզի բոլոր դպրոցներին՝ հաշվի չառնելով, որ դպրոցը չունի հումանիտար հոսքով դասարան:

Ընդհանուր հոսքով սովորող 177 աշակերտ չեն ստացել համապատասխան դասագիրք: Ընդհանուր հոսքով դասարաններում սովորող աշակերտների դասագրքերի պակասը լրացնելու նպատակով դպրոցների կողմից ստացված հումանիտար հոսքի դասարանների դասագրքերի մի մասը տրվել է աշակերտներին՝ հաշվի չառնելով հումանիտար և ընդհանուր հոսքերի ծրագրային տարբերությունը, իսկ մի մասն էլ գտնվում է դպրոցների գրադարաններում:

5. Վայոց ձորի մարզպետարանի կողմից մարզի տարածքում գտնվող հանքավայրերում

հողօգտագործման օրինականության վերահսկողություն

«Հայաստանի Հանրապետության մարզերում պետական կառավարման մասին» ՀՀ Նախագահի հրամանագրի 1.20 կետի բ. ենթակետով սահմանված է, որ մարզպետը **«մարզի տարածքում վերահսկում է բնապահպանական օրենսդրության կատարումը և խախտման փաստերի վերաբերյալ տեղյակ է պահում համապատասխան մարմիններին»:**

ՀՀ տարածքային կառավարման նախարար-փոխվարչապետ Հ. Աբրահամյանի 14. 03. 08թ. թիվ 10- 573 հանձնարարականի համաձայն ՀՀ մարզպետները պարբերաբար ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն պետք է ներկայացնեին մարզերում առկա հանքավայրերի և դրանք շահագործող ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց գործունեության օրինականության վերաբերյալ տեղեկատվություն: Հիմք ընդունելով նշված հանձնարարականը ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետի 2008 թվականի հունիսի 12-ի թ. 43 կարգադրությամբ ստեղծվել է հանձնաժողով: Սակայն ընդերքի օգտագործման օրինականության ուսումնասիրության արդյունքներով որևէ արձանագրություն չի կազմվել և որևէ խախտում չի հայտնաբերվել: Մարզպետարանի տեղեկատվության համաձայն մարզի տարածքում 16.03.2010թ. դրությամբ գործում է 15 հանքարդյունահանման լիցենզիաներ ունեցող ընկերություններ:

ՀՀ վերահսկիչ պալատի կողմից ընտրանքային կարգով իրականացվել է մարզի տարածքում գտնվող հանքավայրերում հողօգտագործման օրինականության ուսումնասիրություն, որի արդյունքում արձանագրվել է՝

1. Մարտիրոսի գյուղապետարանի և «Վայքի Շիկ» ԲԲԸ-ի հետ ֆելզիտային տուֆի արդյունահանման նպատակով 25.10.06թ. կնքված 3 հա հողատարածքի վարձակալության պայմանագրում, ինչպես նաև կադաստրի վկայականում նշված չէ, թե ինչ կատեգորիայի հող է տրվում վարձակալության, մինչդեռ Մարտիրոսի համայնքը հողային հաշվեկշռի համաձայն ընդերքօգտագործման հող չունի: Արդյունքում գյուղատնտեսական նշանակության հողը օգտագործվում է ընդերքօգտագործման նպատակով: **Խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը, որի համաձայն հողամասը թույլատրվում է օգտագործել վերջինիս նպատակային նշանակությանը համապատասխան:**

2. Գնիշիկի գյուղապետարանը «Վազո» ՍՊԸ-ի հետ /ՀԱ-Լ-14/67 տրված 12.02.04թ. 12 տարով, ԼԱ թ18, 18.03.05թ. 0.97հա և 0.92 հա/, 09.08.04թ. կնքել է 6 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողի վարձակալության պայմանագիր, գյուղատնտեսական գործունեություն

ծավալելու նպատակով՝ տարեկան 3.0 հազ. դրամ վարձավճարով, 25 տարի ժամկետով: Ընդ որում, համայնքը հողային հաշվեկշռի համաձայն ընդերքօգտագործման հող չունի: Սակայն նշված տարածքը օգտագործվում է հանքարդյունահանման նպատակով: Մինչդեռ ընդերքօգտագործման հողի նվազագույն վարձավճարը կկազմեր 43.2 հազ. դրամ և համայնքային բյուջե 2008 և 2009 թվականների համար ավելի կմուտքագրվեր նվազագույնը 80.4 հազ. դրամ: Հողի վարձակալության տրամադրման ժամկետը 13 տարով գերազանցում է լիցենզիայի գործողության ժամկետը: **Արդյունքում՝ խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի 6-րդ մասի պահանջը, համաձայն որի «օգտակար հանածոների արդյունահանման համար հողամասերը տրամադրվում են ընդերքի օգտագործման իրավունք հաստատող փաստաթղթերին համապատասխան», ինչպես նաև հողային օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը, որի համաձայն հողամասը թույլատրվում է օգտագործել վերջինիս նպատակային նշանակությանը համապատասխան:**

3. Խաչիկի գյուղապետարանը 06.02.2007թվականի թ.1 և թ.2 հողամասի առքուվաճառքի պայմանագրերով 15-ական հա գյուղատնտեսական նշանակության արոտ օտարել է «Նյուլիթա» ՍՊԸ-ին՝ համապատասխանաբար՝ 1,170.0 հազ. դրամ արժեքով: Աճուրդի մեկնարկային գինը սահմանվել է հողամասի կադաստրային արժեքի 35 տոկոսը, որը կազմել է 1,050.0 հազ. դրամ: Ընդերքի օգտակար հանածոների շահագործման նպատակով ուսումնասիրության 16.08.04թ. թիվ 33 լիցենզիայի համաձայն «Նյուլիթա» ՍՊԸ-ն նշված տարածքներում մինչև 30.09.05թ. ուսումնասիրություն է իրականացրել: Ընդ որում, ուսումնասիրությունն իրականացվել է առանց հողի օգտագործման պայմանագիր կնքելու: «Նյուլիթա» ՍՊԸ-ին 10.05.06թ. տրվել է ՀԱ-Լ-14/412 լիցենզիան՝ 0.98 հա հողատարածքի համար, ինչպես նաև 14.03.07թ. տրվել է թիվ 117 լեռնահատկացման ակտը՝ 1.012 հա հողատարածքի համար: Այսպիսով, գյուղապետարանը 06.02.07թ. պայմանագրով օտարել է գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածք այն դեպքում, երբ նշված տարածքում 16.08.04թ.-ից իրականացվել է ընդերքի օգտակար հանածոների ուսումնասիրություն և տրվել է հանքարդյունահանման լիցենզիա և լեռնահատկացման ակտ՝ 1.12 հա տարածքի համար: **Արդյունքում խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 60-րդ հոդվածի պահանջը 1.12 հա հողատարածքի համար, համաձայն որի նշված տարածքը արգելվում է փոխանցել քաղաքացիներին և իրավաբանական անձանց սեփականության իրավունքով:**

Նշված խախտումները հետևանք են մարզպետարանի համապատասխան ստորաբաժանումների և համայնքի ղեկավարների կողմից վերահսկողական գործառնությունների ոչ պատշաճ իրականացման:

Երկրաբանահետախուզական աշխատանքներ իրականացնելիս հողամասերի տրամադրման պայմանները ՀՀ հողային օրենսգրքով կանոնակարգված չէ, որի արդյունքում Սարավանի գյուղապետարանի և մարզպետարանի կողմից «Գեոթիմ» ՓԲԸ-ի հետ կնքված հողի վարձակալության պայմանագրերով տրամադրված հողամասի մակերեսները և ժամկետները չեն համապատասխանում ընդերքի օգտագործման իրավունք հաստատող փաստաթղթերով / 15.03.2006թ. թիվ 193 և 08.08.2007թ. թիվ 42 լիցենզիաներ/ սահմանված հողամասի մակերեսներին և ժամկետներին: Այսպես, 2008 և 2009 թվականներին վարձակալության պայմանագրեր կնքելիս լիցենզիայով սահմանված Սարավանի համայնքի 4090.8 հա հողամասից յուրաքանչյուր տարի պակաս են կնքվել պայմանագրեր **2314.8 հա** հողամասի համար՝ 6 ամիս ժամկետով, իսկ 2010 թվականի հունվարի 18-ին վարձակալության պայմանագիրը **2523.5 հա** մակերեսով պակաս է կնքվել:

6. ՀՀ Վայոց ձորի մարզի համայնքների վարչական սահմաններից դուրս, մարզի վարչական սահմաններում գտնվող պետական սեփականության հողերի տրամադրման և օգտագործման մասին

Համաձայն ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետի կողմից հաստատված հողային հաշվեկշռի 01.07.2009թ. դրությամբ մարզի համայնքների վարչական սահմաններից դուրս գտնվող պետական սեփականության հողերի ընդհանուր մակերեսը կամ հողային ֆոնդը կազմում է 73697.5 հա, իսկ գյուղատնտեսական նշանակության հողերի ընդհանուր մակերեսը կամ հողային ֆոնդը կազմում է 63745 հա, որից՝ վարելահող՝ 702.5 հա, խոտհարք՝ 529.3 հա, արոտավայր՝ 47106.1 հա, այլ հողատեսքեր՝ 15407.2 հա: 2009 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ 63745 հա հողերից վարձակալության է տրվել ընդամենը 1076.9 հա գյուղատնտեսական նշանակության հող՝ շուրջ 1,7 %, այդ թվում՝ վարելահող՝ 5.61 հա (0.8%), խոտհարք՝ 224 հա (42.3%), արոտավայր՝ 849.4 հա (1.8%): Վարձակալության է տրվել նաև 0.08 հա բնակավայրի հողեր, արդյունաբերության, ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նշանակության օբյեկտների հողեր՝ 0.5 հա և էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների հողեր՝ 1.3 հա:

Մարզի համայնքների վարչական սահմաններից դուրս, մարզի վարչական սահմաններում գտնվող պետական սեփականության հողերի տրամադրման և օգտագործման օրինականության ուսումնասիրության արդյունքում արձանագրվել են հետևյալ խախտումները՝

արդյունաբերության, ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նշանակության օբյեկտների 0.5 հա հողը 03.04.2005թ. տարեկան 7.5 հազ. դրամ վարձավճարով տրամադրվել է վարձակալության 99 տարով՝ առանց հիմնավորման: 0.08 հա բնակավայրի հողերից 0.03 հա հողը 4.0 հազ. դրամ վարձավճարով վարձակալության է տրվել 08.01.2005թ. 10 տարի ժամկետով և 23.06.2005թ. 0.05 հա հողը 5.0 հազ. դրամ տարեկան վարձավճարով՝ 99 տարի ժամկետով: Համայնքների վարչական սահմաններից դուրս պետական սեփականության բնակավայրի հող 01.07.2009 թվականի հողային հաշվեկշռով չկար: Միևնույն ժամանակ, որևէ ձևով չի հիմնավորվում 99 տարով վարձակալության տրամադրումը այն դեպքում, երբ որևէ պարտավորություն / ներդրումային և այլն / վարձակալները չեն ստանձնել:

2010 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ գյուղատնտեսական նշանակության հողերի համար կնքվել է 48 վարձակալության պայմանագիր, որից 22-ը կնքվել է 2008-2009 թվականներին՝ 593.4 հա հողերի համար:

2008-2009թթ. անցկացված մրցույթներից յուրաքանչյուրին մասնակցել է ընդամենը երկու մասնակից, ընդ որում մրցույթի արդյունքում հաղթող ճանաչված մասնակցի առաջարկած վարձավճարի առավելագույն գումարը էապես չի տարբերվել մեկնարկային գնից: Ավելին, որոշ դեպքերում քայլը կատարվել է ընդամենը 500-1500 դրամի չափով և ճանաչվել է հաղթող:

ՀՀ կառավարության 2001 թվականի ապրիլի 12-ի թ. 286 որոշման 61-րդ մասով սահմանվել է, որ հողամասերի տրամադրման մրցութային փաթեթը ներառում է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության կողմից տրված անասունների տեղափոխման երթուղու մասին փաստաթուղթը՝ համաձայնեցված ՀՀ բնապահպանության նախարարության հետ, սակայն այն չի ներառվել մրցութային փաթեթ: **Արդյունքում՝ խախտվել է ՀՀ կառավարության նշված որոշման 61-րդ մասի պահանջը:**

2008-2009թթ. ընկած ժամանակահատվածում ՁԼՄ -ներով հրապարակվող հայտարարություններում խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 78-րդ հոդվածի պահանջները: Մասնավորապես հայտարարություններում չեն նշվել մրցույթի ձևի, մրցույթի պայմանների և պահանջների, մրցույթի անցկացման կարգի, ներառյալ՝ մրցույթում մասնակցության

ձևակերպման, մրցույթում հաղթած անձի որոշման, ինչպես նաև մրցույթի առարկայի նախնական գնի և հողատարածքի չափի մասին տեղեկությունները:

Խախտվել է նաև ՀՀ կառավարության 2001 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 286 որոշման 50 կետի պահանջը՝ հայտարարությունում չեն նշվել՝ հողամասի վարձակալության իրավունքի ժամկետները, հողամասի գտնվելու վայրը, ծածկագիրը, հաղորդակցուղիների առկայությունը, հողամասի նկատմամբ սահմանափակումների, ներառյալ՝ սերվիտուտների առկայությունը, գյուղատնտեսական հողատեսքերի դեպքում՝ հողի որակական հատկանիշները, ագրոտեխնիկական պահանջները, շրջակա միջավայրի և պատմամշակութային հուշարձանների պահպանության միջոցառումները:

Խախտվել է նաև ՀՀ կառավարության 2001 թվականի ապրիլի 12-ի թիվ 286 որոշման 54 կետի պահանջը՝ 2008-2009թթ. կազմակերպված մրցույթների թվով 22 արձանագրությունների մեջ նշված չեն հողամասի օգտագործման պայմանները, մրցույթի հաղթողին տրվող իրավունքները:

Ընդհանուր առմամբ, կնքված թվով 48 պայմանագրերի մեկ տարվա ընդհանուր վարձավճարը կազմում է 1,278.5 հազ. դրամ: **Վարձավճարների գծով ձևավորված պարտքը 2010 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ կազմել է 253.3 հազ. դրամ, որից 56.3 հազ .դրամը՝ տույժ, տուգանք, որը ենթակա է վերականգնման պետություն:**

7. Մարզպետարանի կողմից իրականացված վարչական հսկողության վերաբերյալ 2008-2009 թվականներին վարչական հսկողություն է իրականացվել մարզի ընդամենը 12 համայնքներում՝ յուրաքանչյուր տարի 6-ական համայնք: Տարեկան ծրագրերն իրականացվել են ամբողջությամբ: Մարզում առկա է 44 համայնք, որից 3՝ քաղաքային, սակայն վարչական հսկողության տարեկան ծրագրում ընդգրկվել է ընդամենը համայնքների 13 տոկոսը: Այսինքն, ստացվում է, որ նման տարեկան ծրագրերով յուրաքանչյուր համայնքում վարչական հսկողություն կիրականացվի 7 տարին մեկ անգամ:**Արդյունքում՝ մարզպետարանը «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով իրեն վերապահված հսկողական գործառույթը թերի է իրականացրել:** Ավելին, վարչական հսկողություն իրականացրած համայնքներում չեն ուսումնասիրվել համայնքների վարչական սահմաններում գործող հանքարդյունահանողների կողմից հողօգտագործման օրինականությունը:

**8. Ջերմուկ քաղաքի շրջակայքում մոծակների դեմ պայքարի գծով միջոցառումների
իրականացման ծրագրի վերաբերյալ**

2008թ. «Ջերմուկ քաղաքի շրջակայքում մոծակների դեմ պայքարի գծով միջոցառումների
իրականացում» ծրագրի իրականացման համար մրցույթին միակ հայտը ներկայացրել է «ՀՀ
ԱՆ հիգիենիկ և հակահամաճարակային տեսչության Վայոց ձորի մարզային
փորձագիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ը /այսուհետ ՊՈԱԿ/ և ճանաչվել հաղթող 19, 786.3 հազ.
դրամ գնային առաջարկով:

Մարզպետարանի կողմից տեխնիկական բնութագիրը կազմելիս և ծրագիրն
իրականացնելիս՝ որևէ պաշտոնական փորձագիտական եզրակացություն չի տրվել
իրավիճակին /մոծակների առկայություն, քանակ, տեսակ և այլն/, բացակայում են քիմիական
և կենսաբանական եղանակով կատարված աշխատանքների համապատասխան
թույլտվությունները: Համաձայն կատարողական ակտերի օգտագործվել է ցիպերմետրին,
սուլֆակ, ալֆակլորոն, քլորոֆոս տեսակի թունաքիմիկատներ, բենզին, դիզվառելիք, նավթ և
գամբուզիա տեսակի ձուկ՝ ջրավազաններում, ջրամբարներում բաց թողնելու համար: Ընդ
որում, բենզինը տեխնիկական բնութագրով նախատեսված չի եղել: ՀՀ առողջապահության
նախարարի 09.04.10թ. թ. ՀՔ/2254-10 գրությամբ հայտնվում է, որ տեխնիկական
բնութագրում առկա է մշակումների տեխնիկական ընթացակարգերի
անհամապատասխանություն:

Մինչդեռ ժամանակ, տեխնիկական բնութագրի մեջ նշված «քլորոֆոս» տեսակի
թունաքիմիկատը ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարի 2003թ. թիվ 198-Ն հրամանով
հաստատված թույլատրելի թունաքիմիկատների ցանկում ընդգրկված չէ: Այդ հանգամանքը
մարզպետարանի կողմից հաշվի չի առնվել և որպես մրցույթի պայման «քլորոֆոսը»
ընդգրկվել է տեխնիկական բնութագրում նշված օգտագործվելիք նյութերի կազմում: Ավելին,
աշխատանքների հանձնման-ընդունման թվով 3 արձանագրություններում «քլորոֆոսով»
մշակման աշխատանքները մարզպետարանի կողմից ընդունվել է որպես կատարված /գնվել է
2,357.0 հազ. դրամի քլորոֆոս/:

Խախտվել է նաև «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենքի 21-րդ հոդվածի
պահանջները՝ վայրի կենդանիների արտահանումը, ներմուծումն ու դրանց պահումը
անազատ պայմաններում իրականացվում է լիազորված մարմնի թույլտվությամբ՝
Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Գամբուզիա

ձկնատեսակը վերաբնակեցվել է Վայոց ձորի մարզում առանց համապատասխան թույլտվության և ուսումնասիրության: Համաձայն ՀՀ ԳԱԱ ԿՀԷԳԿ հիդրոէկոլոգիայի և ձկնաբուծության ինստիտուտի տնօրենի տեղեկանքի գամբուզիա ձկնատեսակը բնորոշ չէ Վայոց ձորի հիդրոէկոհամակարգերին, հետևաբար, վերջինիս տեղափոխումը Վայոց ձորի ջրամբարներ և գետերի մերձակայք՝ առանց համապատասխան գիտական հիմնավորման և թույլտվության հակասում է «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված վերաբնակեցման և կլիմայավարժեցման վերաբերյալ պահանջներին, միևնույն ժամանակ Վայոց ձորի ջրային էկոհամակարգերի ջերմաստիճանային ռեժիմը և կերային բազան նպաստավոր չեն նշված ձկնատեսակի աճեցման համար:

Համաձայն տեխնիկական բնութագրի նախատեսվել են 202 հա տարածքի վրա կատարել այնպիսի աշխատանքներ, որ դրանց ամբողջական իրականացման համար կպահանջվեր առնվազն 1,702,561.0 հազ. դրամ, այնինչ ըստ աշխատանքների հանձնման- ընդունման արձանագրությունների այդ աշխատանքները կատարվել են ամբողջությամբ և ծախսվել է ընդամենը 19,786.3 հազ. դրամ, որը իրատեսական չէ և իրականությանը չի համապատասխանում: Միայն ապրանքանյութական արժեքների ձեռք բերումը տարածքների մեկ միջոցառման համար կկազմեր 261,331.0 հազ. դրամ, այնինչ ըստ տեխնիկական բնութագրի որոշ աշխատանքներ պետք է կատարվեին 15-30 օրը մեկ անգամ:

Աշխատանքների կատարման համար աշխատանքային պայմանագրեր են կնքվել 6 անձանց հետ, 6 ամիս ժամկետով՝ յուրաքանչյուրին 100.0 հազ. դրամ աշխատավարձով: Ընդհանուր առմամբ, աշխատավարձը և սոցապիատկացումները կազմել են 4,284.0 հազ. դրամ: Կատարողական ակտերից երևում է, որ ՊՈԱԿ-ը կազմակերպել է խոտհում՝ 52 հա տարածքում: Ըստ տեխնիկական բնութագրի խոտհումը պետք է կատարվեր մայիս-օգոստոս ամիսներին: Ամիսը ստացվում է 13 հա խոտհում: Խոտհնձի աշխատանքներին զուգահեռ 6 հոգով /որից երկուսը՝ կին / կատարել են նաև ծրագրի մնացած աշխատանքները / դրենաժների փորում, առուների փորում, թունաքիմիկատներով մշակում, սրսկում, ձկների բաց թողնում և այլն/, որը իրատեսական չէ:

Ջերմուկ քաղաքի շրջակայքում մոծակների դեմ պայքարի գծով միջոցառումների համար կատարված 19,786.3 հազ. դրամ ծախսը անարդյունավետ է:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

- Հսկիչ չափագրումների արդյունքում կատարողականներով ցույց տրված, հաստատված և վճարված, սակայն փաստացի չկատարված շինարարական աշխատանքների ծավալային հավելագրումները գումարային արտահայտությամբ կազմել է 38,023.3 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:
- Պայմանագրերով նախատեսված շինարարական աշխատանքների և փաստացի կատարված աշխատանքների չհաշվարկված, սակայն վճարված գնային տարբերության գումարները կազմել է 23,074.5 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:
- Պայմանագրային գումարի գերազանցումը նախահաշվային գնից կազմել է 2,010.8 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:
- Անորակ կատարված աշխատանքների գումարը կազմել է 6,409.6 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:
- Զադաքաշինության բնագավառում չհաշվարկված տույժը կազմել է 6,507.6 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:
- Հայտնաբերված ծավալային հավելագրումները և բազմաթիվ խախտումները արդյունք են նաև տեխնիկական և հեղինակային անբավարար և անարդյունավետ հսկողության, որի համար տրամադրված 10,500.0 հազ. դրամը հանդիսանում է անարդյունավետ ծախս:
- Մարզպետարանի քաղաքաշինության վարչությունը անհրաժեշտ վերահսկողություն և հետևողականություն չի ցուցաբերել թերությունները և խախտումները կանխելու ուղղությամբ:
- Ձևակերպված, սակայն բուժապասարկում չիրականացված շտապ օգնության կանչերի գումարը կազմել է 4,698.0 հազ. դրամ, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:
- Բուժօգնությունը վճարովի հիմունքներով կատարելու փոխարեն կատարվել է պետպատվերի հաշվին՝ 1,572.1 հազ. դրամի չափով, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:
- Պետական առողջապահական գործակալության Վայոց ձորի մարզային կենտրոնի կողմից մերժված բուժօգնության ծառայությունները 2,315.0 հազ. դրամի չափով ենթակա է վերականգնման ընկերություններին:

- Դեղորայքի գնման պայմանագրային գներից կատարվել է 891.5 հազ. դրամի ավելի գներով ձեռք բերում, որը ենթակա է վերականգնման «Վայքի բուժական միավորում» ՓԲԸ-ին:
- «Վայքի ԲՄ» ՓԲԸ-ի կողմից տրվել են բժշկական հավատարմագրման տեղեկանքներ /փսիխո/, որոնք ընկերությունում չեն հաշվառվել և վճարվել է 518.5 հազ. դրամ: Ենթակա է վերականգնման ընկերությանը:
- «Մալիշկայի ԱԱՊԿ» ՓԲԸ կողմից պետպատվերի հաշվին 69.5 հազ. դրամի չափով ավելի լաբորատոր հետազոտություն է ցույց տրվել և ֆինանսավորվել, իսկ ուղեգրումների դիմաց առանց փոխադարձ կտրոնների պետբյուջեից ստացել է 57.0 հազ. դրամի գումար, որի արդյունքում 126.5 հազ. դրամը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:
- Հայտնաբերված խախտումների հետևանքով «Վայքի բուժական միավորում» ՓԲԸ-ում գոյացել է 254.6 հազ. դրամի շահաբաժին, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:
- ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից «Եղեգնաձորի բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ 2009թ. ապրիլին անհատույց տրված 3,606.0 հազ. դրամ արժողությամբ սարքավորումները /ախտահանման օգոնային սարք, միկրոհատիչ սառեցնող սարք, մանկական չափիչ, հսկիչ սարք/ մինչև ստուգման պահը չի օգտագործվել, որի արդյունքում 3,606.0 հազ. դրամի ծախսը անարդյունավետ է:
- Մարզպետի կողմից հաստատված 2008-2009 թվականների նախահաշիվների առանձին ծախսային հոդվածների նկատմամբ կատարվել է փաստացի ծախսերի գերազանցում՝ 3,540.6 հազ. դրամի չափով:
- Ուսումնասիրված 7 ՊՈԱԿ-ում հայտնաբերվել է սովորողների՝ տվյալ ուսումնական հաստատություն ընդունելության և ուսումնական հաստատություններ փոխադրման ժամկետների անհամապատասխանություն: **Արդյունքում կատարվել է 13 աշակերտների կրկնակի ֆինանսավորում 377.7 հազ. դրամի չափով, որը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:**
- Ուսումնասիրված 5 ՊՈԱԿ-ում կոմպլեկտավորվել են փաստացի աշակերտների թվից ավելի՝ 17 աշակերտ, որի համար ֆինանսավորվել է 1,395.0 հազ. դրամ: **Արդյունքում 1,395.0 հազ. դրամը ենթակա է վերականգնման պետբյուջե:**

- Մարգալետարանի ենթակայության սոցիալական ծառայության տարածքային գործակալությունների վերահսկողությամբ հայտնաբերված խախտումների հետևանքով պետական բյուջեից ավելի վճարված նպաստի չափը կազմել է 4,749.0 հազ. դրամ, որից ենթակա է վերականգնման 2,911.5 հազ. դրամը:
- Մարտիրոսի գյուղապետարանը «Վայքի Շիկ» ԲԲԸ-ի հետ, Գնիշիկի գյուղապետարանը «Վագո» ՍՊԸ-ի հետ հողի վարձակալության պայմանագրեր կնքելիս խախտել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջը, որի համաձայն հողամասը թույլատրվում է օգտագործել վերջինիս նպատակային նշանակությանը համապատասխան և ՀՀ հողային օրենսգրքի 13-րդ հոդվածի 6-րդ մասի պահանջը, համաձայն որի «օգտակար հանածոների արդյունահանման համար հողամասերը տրամադրվում են ընդերքի օգտագործման իրավունք հաստատող փաստաթղթերին համապատասխան»:
- Խաչիկի գյուղապետարանը 06.02.2007 թվականի հողամասի առքուվաճառքի պայմանագրով օտարել է 15 հա գյուղատնտեսական նշանակության հողատարածք այն դեպքում, երբ նշված տարածքում 16.08.04թ.-ից իրականացվել է ընդերքի օգտակար հանածոների ուսումնասիրություն և տրվել է հանքարդյունահանման լիցենզիա և լեռնահատկացման ակտ՝ 1.12 հա տարածքի համար: Արդյունքում խախտվել է ՀՀ հողային օրենսգրքի 60-րդ հոդվածի պահանջը 1.12 հա հողատարածքի համար, համաձայն որի նշված տարածքը արգելվում է փոխանցել քաղաքացիներին և իրավաբանական անձանց սեփականության իրավունքով, որոնք հետևանք են մարգալետարանի ստորաբաժանումների և համայնքի ղեկավարների կողմից վերահսկողական գործառույթների ոչ պատշաճ իրականացման:
- Սարավանի գյուղապետարանի և մարգալետարանի կողմից երկրաբանահետախուզական աշխատանքներ իրականացնող «Գեոթիմ» ՓԲԸ-ի հետ կնքված հողի վարձակալության պայմանագրերով տրամադրված հողամասի մակերեսները և ժամկետները չեն համապատասխանում ընդերքի օգտագործման իրավունք հաստատող փաստաթղթերով սահմանված հողամասի մակերեսներին և ժամկետներին: Երկրաբանահետախուզական աշխատանքներ իրականացնելիս հողամասերի տրամադրման պայմանները ՀՀ հողային օրենսգրքով կանոնակարգված չէ:

- Համայնքների վարչական սահմաններից դուրս գտնվող հողերի վարձավճարների գծով ձևավորված պարտքը 2010 թվականի ապրիլի 1-ի դրությամբ կազմել է 253.3 հազ. դրամ, որից 56.3 հազ դրամը տույժ, տուգանք, որը ենթակա է վերականգնման ՀՀ պետբյուջե:
- Մարզպետարանի կողմից կատարված վարչական հսկողության արդյունավետության ուսումնասիրության արդյունքով արձանագրվել է , որ մարզպետարանը «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքով իրեն վերապահված հսկողական գործառույթը թերի է իրականացրել: Մասնավորապես դրանք վերաբերվում են տարեկան ծրագրերի կազմմանը և համայնքների վարչական սահմաններում գործող հանքարդյունահանողների կողմից հողօգտագործման օրինականության նկատմամբ հսկողությանը:
- Ջերմուկ քաղաքի շրջակայքում մոծակների դեմ պայքարի գծով միջոցառումների համար կատարված 19,786.3 հազ. դրամ ծախսը անարդյունավետ է:

Մտաջարկություններ

ՀՀ կառավարությանը`

- Կանոնակարգել երկրաբանահետախուզական աշխատանքներ իրականացնելիս հողամասերի օգտագործման տրամադրման պայմանները` մակերեսների և ժամկետների մասով:

ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետին`

- Խիստ հսկողություն սահմանել ՀՀ օրենքների և ՀՀ կառավարության որոշումների պահանջների կատարման նկատմամբ, միջոցներ ձեռնարկել վերահսկողությամբ արձանագրված խախտումները և բաց թողումները վերացնելու, ՀՀ պետական բյուջեին հասցված վնասը վերականգնելու, իրականացվող ծրագրերը արդյունավետ և նպատակային դարձնելու ուղղությամբ:
- Ուժեղացնել վերահսկողությունը ՄՃՏԳ-ների, առողջապահական և կրթական ոլորտների ընկերությունների և կազմակերպությունների նկատմամբ, բարձրացնել նրանց աշխատողների պատասխանատվությունը, պարբերաբար ստուգել ՄՃՏԳ-ներին

փաստագրման ներկայացվող փաստաթղթերի և տեղեկանքների հավաստիությունը և նշանակվող նպատակների ճշտությունը:

- Մարգալետի հսկողական և վերահսկողական գործառնություններն իրականացնել ՀՀ հողային օրենսգրքի 42-րդ և «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 77-րդ հոդվածներով սահմանված պահանջներին համապատասխան և ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ ստուգումներն առավել արդյունավետ դարձնելու, ինչպես նաև հայտնաբերված խախտումները վերացնելու և հետագայում բացառելու նպատակով;
- Ապահովելու մարզի տարածքում ընդերքօգտագործողների կողմից հողօգտագործման օրինականությունը, մասնավորապես միջոցներ ձեռնարկել հանքարդյունահանողների կողմից օգտագործվող հողերի կատեգորիաները ՀՀ հողային օրենսգրքին համապատասխանեցնելու ուղղությամբ:
- ՀՀ պետությունը վերականգնվող գույքները փոխանցել ՀՀ վերահսկիչ պալատի անվամբ բացված «Պետությանը պատճառված վնասների փոխհատուցումից մուտքեր» /900005281515/ հաշվին, ինչպես նաև Գանձապետական համակարգում բացված այլ եկամտային հաշվին՝ նշելով ՀՀ վերահսկիչ պալատի համար բացված 96 կողը:

«Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) ենթակետի համաձայն, մեկամսյա ժամկետում Վերահսկիչ պալատին տրամադրել գրավոր տեղեկատվություն՝ հաշվետվությամբ արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ ձեռնարկված միջոցառումների մասին: